

יזמנו של ראש המועצה

תנאי החיים משתנים במהירות, ולפעמים אנחנו לא שמים לב. אוכלוסיית משגב הכפילה את עצמה ב-20 שנה. ב-2002 היו פחות מ-16,000 תושבים יהודים ובדוויים במשגב, והיום יותר מ-32,000. בשנים אלו, הגידול היה בקצב דומה ביישובים היהודיים וביישובים הבדוויים. גם בכרמיאל וגם בסח'נין. בכל האזור קצב הגידול דומה כבר 20 שנה.

כמועצה מעורבת ומגוונת, יהודים וערבים ביחד, משגב מטפלת בפיתוח יישובים כפריים שונים ומגוונים. מועצת מקרקעי ישראל ומינהל התכנון מתייחסים באופן שונה לגידול וצמיחה ב"מגורים" שונים. ביישובי החברה הערבית יש ציפייה ליצירת פתרון תכנוני לכל הריבוי הטבעי בתוך אותו היישוב. בחברה היהודית - לא. ביישובי החברה הערבית יש השקעה של משרד התחבורה בכבישים, ביישובי החברה היהודית - לא. ביישובי החברה הערבית יש השקעה משמעותית של משרד השיכון ומינהלת המים והביוב בפיתוח תשתיות ציבוריות, בחברה היהודית - לא. בחברה הערבית יש הנחה משמעותית בקרקע למשרתי שירות ביטחון, בחברה היהודית - לא. בחברה הערבית מגרשים בקרקע מדינה משווקים אך ורק לבני מקום, בחברה היהודית - לא.

יש גם יחס שונה ליישובים עירוניים ויישובים כפריים. למשל, יישובים עירוניים ערביים ויהודיים מתוכננים ליותר מכפול מהאוכלוסייה הקיימת בזמן שניצול התכניות הקיימות עומד על 30%-40%. גם ביישובי משגב הבדוויים. ביישובים היהודיים ניתן לתכנן תוספת רק כשהניצול מגיע ל-80%.

בשנים 2019-23 ביישובי משגב הבדוויים ישווקו יותר מ-400 מגרשים מפותחים בקרקע מדינה לבני מקום זכאי משרד השיכון, במחיר מסובסד בכ-80% (קרקע + פיתוח לעומת מחיר שוק). ביישובי משגב היהודיים ישווקו יותר מ-400 מגרשים מפותחים בתקופה מקבילה, לאו דווקא לזכאים, ולא דווקא לבני מקום, במחיר מסובסד בפחות מ-20% (קרקע + פיתוח לעומת מחיר שוק).

ווחיקי משגב זוכרים את התקופה, לפני יותר מ-30 שנה שבה היתה מדיניות שונה במועצת מקרקעי ישראל, במינהל התכנון ובמשרדים הממשלתיים. היה קשה מאוד לאשר תכניות מתאר ביישובים הבדוויים. משגב קידמה כבר אז תכנון והסדרת תשתיות, הסדרת "פזורות" ובניית מבני ציבור ביישובי משגב הבדוויים. משגב עוסקת ב"העדפה מתקנת" ומתקצבת ביתר את היישובים הבדוויים לעומת היישובים היהודיים כבר 30 שנה ויותר. היום, דמת התשתיות ביישובים הבדוויים במשגב היא זהה לרמת התשתיות ביישובים היהודיים.

בעבר, יישובים קטנים וגדולים בחברה הערבית בכל הגליל סבלו מהזנחה תכנונית ותקציבית. יישובים כפריים יהודיים זכו לתמריצים משמעותיים. תקופה זו נגמרה לפני שנות דור. על היישובים היהודיים הוחלה מגבלת גודל קשיחה כבר לפני 30 שנה. גם מבחינת כמות יחידות דיור וגם מבחינת הגודל הפיזי של היישוב. ירדו או בוטלו בהדרגה כמעט כל ההטבות, התמריצים וההנחות.

בימים אלו, אני מנסה לקדם שינוי מדיניות לגבי תמריצים והנחות. חלק ממקבלי ההחלטות במשרדי הממשלה תומכים בשינוי מדיניות, וחלק לא. בציבור הכללי - גם בחברה הערבית וגם בחברה היהודית, יישובים קהילתיים נתפסים כ"מפונקים". למרות המחירים הגבוהים, למרות המיסים הגבוהים, המרחק ממרכז הארץ, הפריפריאליות ובעיות התשתית והתחבורה, למרות המרחק משירותים חיוניים, ולמרות כל האתגרים - עדיין מזהים אותנו עם "יהוד הגליל". המונח הזה כבר ירד מסדר היום הלאומי ומה"תקינות" הפוליטית לפני 30 שנה. הגליל הוא מעורב - יהודי וערבי, עם רוב ערבי גדול באזורנו. התיישבות יהודית איננה "יהוד" כפי שהתיישבות בדוויית איננה "בדוון". אלו ואלו באים לבנות ולא להרוס. להוסיף ערך ולא להפחית. גם יהודים וגם ערבים זקוקים לבתים, לתשתיות, לחינוך, שירותי רפואה ופיתוח כלכלי. פיתוח וקידום החברה הערבית בכלל, ובגליל בפרט, הם בלב הקונצנזוס והאינטרס הלאומי של ישראל. החברה הערבית בגליל היא חלק מהפריפריה במדינה, גם הגיאוגרפית, גם החברתית וגם הכלכלית. פיתוח וקידום האוכלוסייה הערבית הוא פיתוח וקידום של הפריפריה ושל המדינה.

המדגם הסוציו-אקונומי של היישובים היהודיים במשגב הוא גבוה. בכל זאת, משגב ויישובי משגב היהודיים גם הם תושבי הפריפריה ותושבי הגליל וגם הם ראוים לתמריצים ולקידום. ככל שקיימת אפלייה במדינה, משגב איננה חלק ממנה. נהפוך הוא. ככל שקיימות אוכלוסיות "מפונקות" (היום אומרים "פריולוגיות") ומתועדפות במדינה, תושבי יישובי משגב היהודיים כבר אינם ביניהם. נהפוך הוא. זאת האמת. כבר עשרות שנים.

היום, היישובים היהודיים במשגב עומדים בפני אתגר משמעותי. איך אפשר לבנות יישוב רב דורי בר קיימא כאשר אין תמריצים משמעותיים לבני מקום מחוסרי דיור, זכאי משרד השיכון? זה המצב גם אם הם תרמו שנת שירות ושירות צבאי משמעותי. היום, גם בני/בנות משגב שיש להם כושר השתכרות והון עצמי של כמה מאות אלפי ש"ח, מתקשים לרכוש מגרש במשגב. יישובי משגב "מייצאים" בני מקום ל"מדינת תל אביב" ו"מייבאים" בעלי אמצעים שמוכנים לשלם מחיר גבוה עבור בית. במקום לבנות את הגליל אנחנו בונים את מדינת תל אביב. הניידות בחברה היהודית היא יותר גבוהה מאשר בחברה הערבית. עדיין, רצוי מאוד שחלק גדול מבני המקום יבנו את בתיהם במקום, בכפר ובקהילה שבהם הם נולדו וגדלו. גם היהודים הם חלק מאדמת הגליל. מאז ומתמיד.

נחלק מההתמודדות עם האתגר, המועצה מקדמת תכנית אב לבניית דירות (בנייה רוויה) למכירה ולשכרה ביישובי משגב הקהילתיים.

נפגשתי השבוע עם האדריכלים שערך השוואה בין עקרונות התכנון במגורים השונים במחוז צפון, ועם החטיבה להתיישבות. העברתי את השוואה לשרת הפנים.

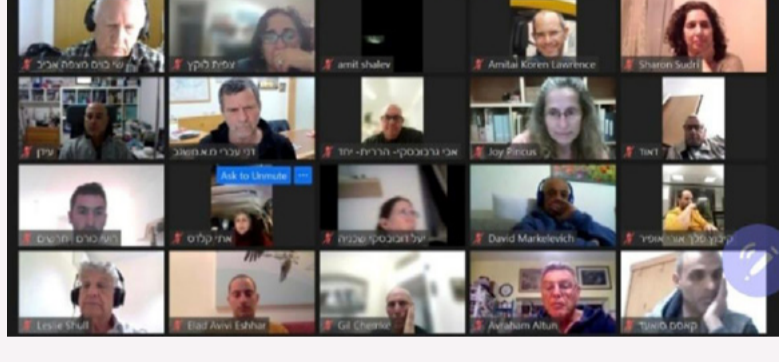

נפגשתי השבוע עם מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים וחלק מהמנהלים שמפקחים על עבודת המועצה.

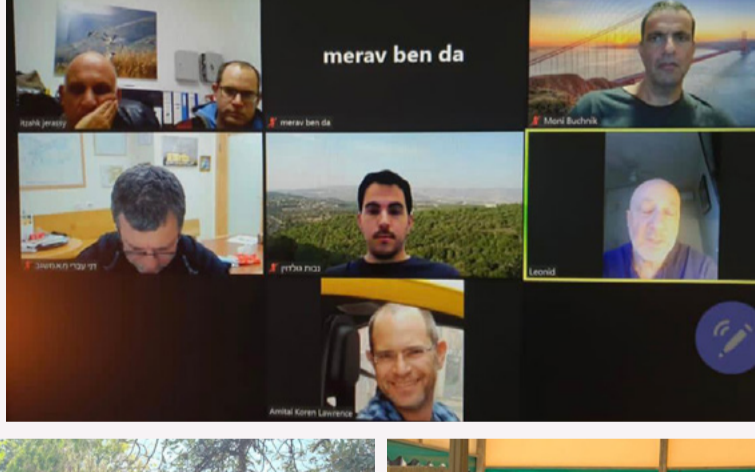
נפגשתי עם יו"ר תנועת "האיחוד החקלאי" ומנהלת תנועת הנוער שפעילה ב-8 מיישובי משגב.

נפגשתי עם מרבית מנהלי המועצה השבוע בקשר לתכניות העבודה ל-2022.

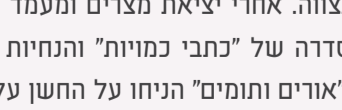
נפגשתי עם פורום יו"רי וועדות צח"י (צוות חוסן/חירום יישובי) של כל יישובי משגב.

נפגשתי עם הנהלת היישוב שכניה, ועם תושבים ונציגי ציבור מגילון, יודפת, לוטם, מורשת, סלאמה וראס אלעין.

במהלך השבוע הופץ ביישובים, כמו בכל שנה, סיכום הפעילות השנתית של המועצה. את הסיכום אפשר לראות גם [באתר המועצה](#).

בשבת קראנו פרשת תצווה. אחרי יציאת מצרים ומעמד הר סיני נמסרות מצוות כלליות. מיד אחר כך סדרה של "כתבי כמיות" והנחיות טכניות. השבוע קראנו על בגדי הכהנים. את ה"אורים ותומים" הניחו על החשן על החזה של הכהן הגדול (שמות כ"ח, ל').

לפני כ-40 שנה אחי ז'ל למד באוניברסיטת "ייל" בארה"ב. סמל המוסד האקדמי האמריקאי נוצר הזה כולל את המילים "אורים ותומים" בעברית ותרגום ללטינית LUX ET VERITAS ("אור ואמת"), מעניין. אחרי ביצוע ה"מפרט" קורה דבר מופלא "ושכנתי בתוך בני ישראל..." (שמות כ"ט, מ"ה). ועוד פרט מעניין - דווקא בפרשת השבוע, בשבוע שחל השנה יום פטירתו של משה רבנו, בניגוד לכל שאר הפרשות בחומש שמות, משה לא מוזכר בשמו. שבוע טוב!

**שלכם,
דני עברי**